Αδρ. Β. 3
Μεσημβρ. 3
Πυργ. 3
Φ/ποσις 3.

ΑΝΑΣΤ. Κ. Π. ΣΤΑΜΟΥΛΗ
ΤΟΥ ΕΚ ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ
ΘΡΑΚΙΚΑ

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ

Major, the Hon. George Keppel: F.S.A. (Albermarle). Journey across the Balcan London 1831

τ. Ι. σ. 173–174
Οκτωβρίου 10 1829.
Από το Ooch Sherifler κατέβημεν εις το Yeni Maret, άλλο τέμενος, αλλά ολίγον συγχαλασμένον και ταχέως κατερειπούμενον (fast tumbling to ruins)
Εις την γωνίαν της εισόδου (at the corner of the gateway) ευρίσκεται ηκρωτηριασμένον άγαλμα, το οπ. υποθέτει, ότι είναι του Αυτοκράτορος Αδριανού. Είναι εξ ερυθρού πορφυρίτου (it is of red porphyry) και δεν υπολείπεται τώρα ειμή το σώμα (the trunk), το οπ. δεικνύει το ύφασμα Ρωμαϊκού ενδύματος (drapery of a Roman gown). Το υπόλοιπον αυτό του αγάλματος χρησιμεύει ως γωνιαίος λίθος της αυλής (the fragment forms the curbstone of the court-yard. Και μετά σκέψιν, εξέφρασεν αι οπ. [illegible] εις κάθε τουρκικήν πόλιν εύρισκε τα οικοδομήματα [illegible] προφυλασσόμενα από την [illegible]

Οκτωβρίου 12.
Μετέβημεν σήμερον την πρωΐαν εις τον πασάν, να τον παρακαλέσωμεν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

να [illegible] τον [illegible] του Αδριανού. Επεθύμει να συμπαραχθή προς την επιθυμίαν [illegible] δεν εφοβείτο αφ' ενός τους Ρώσους και αφ' ετέρου την [illegible] κυβέρνησιν, ώστε ηρνήθη να απαντήση οριστικώς (declined giving a direct answer) μέχρις ου ο Κόμης Diebitsch ήθελε εκκενώσει την Αδριανούπολιν.
σ.175 Ενώ ήμεθα εδώ, ο αρχιστράτηγος ο Πετρωνιώς εισήλθεν εις το δωμάτιον. Ερρίφθη εαυτόν ουχί δειλώς (threw himself unceremoniously on) επί του Οθωμανού, πλησίον του πασσά, και το οπ. ωμίλησε με δυνατήν φωνήν, πολύ απρεπώς θεωρούμενα καθό τας τουρκικάς περί εθιμοτυπίας ιδέας.
Και δεν έπαρξε τούτο εξ άγνοιας του κωνσταντινουπολίτου συνηθείου, καθότι είναι Βλάχος ηγεμών (Wallachian prince) και γόνος της Καραϊακ νουπόλεως.
Η ομιλία περί της Πρωτευούσης, ο πρίγκηψ είπε ότι το ελαττέρον ανάθεμα, και όρεξιν εις την κυβέρνησιν. Το φανερόν ότι να είπε αυτό ο Έλλην να μη σκοπόν να προσβάλη την Τουρκικήν οφρύν.

σ. 216 Οκτωβρίου 31
Του Έλληνος Αρχιεπισκόπου η κατοικία είναι ωκοδομημένη πλησίον του τείχους, όπου εγκλείει το μέρος της πόλεως το οπ. επιγράφεται υπό το όνομα Castle.
Προ ολίγου καιρού σκαφείς κατέρριψε αρχαίον λίθον από το τείχος.
Επάνω μιας αυτών είναι επιγραφή, με χαρακτήρας της Βυζαντινής
(ακολουθεί)

Αἰχμαλωσίας· φαίνεται ὅτι ἀποδίδει τὴν μετάφρασιν τοῦ ποιήματος εἰς τὸν Διονύσιον τὸν Κοντολέοντα

Ἄναξ Μιχαὴλ Αἰσόδη ὀνλοκλεῖον
Αἴχμωσον ἐμέ· Διονυ Κωνσταντίνου
Πύργωμα τ*χη κατάναλε βαρβάρων
Μάχας πρὸς αὐτῶν ἀρτοντος καθάπαξ.

σ. 220-1

Κατὰ τὴν ἐξέγερσιν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, οἱ Ἕλληνες Ἀδριανουπόλεως ἔδειξαν τόσον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὁμοεθνῶν των, ὥστε ἔκαμε τοὺς Τούρκους νὰ θανατώσουν τὰ περιφανέστερα μέλη σχεδὸν κάθε Ἑλληνικῆς οἰκογενείας εἰς τὴν πόλιν αὐτήν. Μ'ὅλα αὐτὰ τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν κατέπεσαν. Καὶ εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρατηρήσω ἐδῶ, ὅπως ἀργότερα καὶ εἰς ~~τὰς~~ πόλεις ἀπομακρυσμένας χώρια τῆς Μ. Ἀσίας, ὅτι ἐν τούτοις διήρκει κρυφίας ἐπικοινωνίας (secret intelligence) μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων [illegible] τῆς Πόλεως καὶ τῶν ἀπελευθερωθέντων.

Δυστυχῶς θὰ ποθοῦσε, ὅτι τὸ ἐπιτακτικὸν αὐτὸ αἴσθημα θὰ καθυστέρει ἐποχὴν καθ'ἣν ἡ ἀπελευθέρωσις [illegible] προσεχῶς (εἰκάζω τὴν ἄφιξιν τῶν Ῥώσων)

Πολλαὶ προσευχαὶ ἔγιναν ἀπὸ τὰ [illegible] (exhortations) ἀπὸ τοῦ [illegible] παρὰ τοῦ κακοῦ [illegible] τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, νὰ ὑπομνήσῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας ὅτι ἀκόμη ἦσαν ὑπήκοοι τοῦ Σουλτάνου.

Ἀλλὰ τὸ βράζον αἷμα τοῦ Ἔθνους (sanguine temperament of the nation) δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καταπνιγῇ (suppressed) εἰς τοιαύτην περίστασιν, καὶ ὑπεδέχθησαν (hailed) μετὰ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ, τοὺς νικητὰς ὁμοδόξους των, ὡς ἐλευθερωτὰς οἱ ὁποῖοι ἦλθον νὰ τοὺς σώσουν ἀπὸ τὰς ἀλύσους τοῦ τυράννου.

Ἀλλὰ μεταξὺ Βουλγάρων καὶ Ῥώσων ὑφίσταται ἀκόμη παλαιότερος σύνδεσμος. Ἐκτὸς τοῦ ἰσχυροῦ δεσμοῦ τῆς θρησκείας, προστίθεται καὶ ὁ τῆς γλώσσης. Μόλις ἐνεφανίσθησαν οἱ Ῥῶσοι ἀμέσως ἐχαιρετίσθησαν ὑπὸ τῶν ἐντ[illegible] ὡς συγγενεῖς καὶ ἀδελφοί. Μερικοὶ ἤκουσα πράγματι κατελέχθησαν εἰς τὸν στρατόν των· μερικοί, ἐνῷ ἄλλοι ἐδῶ, ἐδίδωσαν τὴν πρόθεσίν των νὰ μεταβοῦν εἰς Ρωσίαν μὲ τὸν στρατόν· αἱ τελευταῖαι μας ἐπιστολαὶ ἀπὸ Ἀδριανούπολιν μᾶς πληροφοροῦν, ὅτι πολλὰ ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν αὐτήν, καὶ ὅτι πολλοὶ ἄλλοι ἑτοιμάζονται νὰ ἀναχωρήσουν. Ἡ χαρὰ τῶν συνήθων ἀνθρώπων Βουλγάρων εἰς τὴν ἄφιξιν τῶν Χριστιανῶν στρατιωτῶν, τοὺς ὤθησεν εἰς πολλὰ δείγματα τοῦ μίσους των πρὸς τὴν Τουρκικὴν κυβέρνησιν.

σ. 230-1

Συναντήσεις μεταξύ Τουρκισσών κυριών και Ρώσων αξιωματικών ήσαν κοινόν φαινόμενον εις την Αδριανούπολιν. Οικίαι όλαι θύρας από του πρώτου ανοίγεται ότι η κυρία θέλει την συναντήσει.

Ο θρύλος επαινεί τας επιτυχείς ιπποτικάς (successful gallantry) ενός Ρώσου, όστις είχε αποδώσει εις τον σύζυγον και τα πάθημα, μετά την σύζυγον του Loman Effendy, Τούρκου αξιωματικού (of rank) των πολιτικών.

Η σύζυγος του Οσμάν, πασσά των Mysseveria, είπε εις την Mrs. Duveluz ότι αι Μωαμεθανίδες Αδριανουπόλεως πολύ φιλικώς (favourably) διάκεινται προς τους Ρώσους.

Από όλας τας πηγάς ηκούσαμεν ότι πολλαί Τουρκίδες ήσαν αποφασισμέναι να εγκαταλείψουν την χώραν με τον Ρωσικόν στρατόν.

Σκανδαλώδεις αφηγήσεις, προς τούτοις, διηγούνται δεδιδόντο διά το καλόν όνομα άλλων κυριών περιωπής, όπως είναι θυγάτηρ του Kara Achmet Aga, πρώην waiwoda (διοικητού) Αδριανουπόλεως και σύζυγος του Itraf Agassi, διά. διοικητού των προαστίων. Η κυρία αυτή, με πολλάς άλλας, [illegible] την συνήθειαν να επισκέπτεται [illegible] πολύ φημισμένον [illegible], και τον [illegible] πολύ νέα [illegible], κατά την γνώμην των [illegible] [illegible] κυρία αυτών [illegible] επέθησαν με τας παραμονάς [illegible]. αύτη η κυρία [illegible] διέφυγε. Έπειτα ο σύζυγός της [illegible] αφροσύνης του από αυτήν, και την [illegible] την αφροσύνην [illegible] μίαν οδαλίσκην. Η χηρεύσασα σύζυγος επί τινα χρόνον εβυθίσθη εις βαθείαν δυστυχίαν, ετήκετο (pined away) εις μοναξιάν [illegible]· μέχρι της εμφανίσεως των [illegible] προ της Αδριανουπόλεως και έπειτα εζήτησε [illegible] εις το Ρωσικόν στρατόπεδον (consolation)

σ. 254-8

Η Αδριανούπολις είναι η αποθήκη των Ρουμελιωτών δι' όλα τα εμπορεύματα τα οποία εισάγονται εις Κ/πολιν από την Αγγλίαν, Γαλλίαν ή Αυστρίαν. Από την πόλιν αυτήν όλαι αι πανηγύρεις προμηθεύονται. Μία τοιαύτη και Ιούλιον τελείται εις Φιλιππούπολιν. Μία άλλη εις Oozan Jova και Σηλυβρίαν. Άλλαι τελούνται εις Carnabat, Jumah, Louleh, Bourgaz (sic) και Bourgaz της Μαύρης Θαλάσσης. Το εμπόριον αυτό εκτείνεται καθ' όλην την έκτασιν της ορίζοντος από την Μακεδονίαν προς δυσμάς και από τον Δούναβιν μέχρι Βιδινίου προς βορράν.

Πριν γίνη μνεία του εμπορίου της Αδριανουπόλεως, οφείλομεν να κάμωμεν κρίσεις παρατηρήσεις περί των Ελλήνων, ως ούς η πόλις αύτη, όπως και πολλαί άλλαι εις την Ευρωπαϊκήν Τουρκίαν, κ.τ.λ. οφείλουσι το εμπόριόν των. ...

(ακολουθεί)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Από τά τελευταία 70 έτη οι Έλληνες αφυπνίσθησαν από την ληθαργίαν των, και έκτοτε εξακολουθούν νά κάμνουν ταχείαν πρόοδον εις τόν πολιτισμόν και τάς μαθήσεις. Ο Έλλην ήρχισεν τώρα νά καταγίνεται εις την εκμάθησιν Ευρωπαϊκών γλωσσών και βαθμηδόν νά δέχεται Ευρωπαϊκά έθιμα. Τούτο τόν έδωκε την τάσιν νά ταξιδεύη.

Και τό έμφυτον πνεύμα επιτηδειότητος εμπορικής ανεπτύχθη πρό αυτού. Εσκέφθη ότι άν ο ίδιος μετέβαινε εις τόν τόπον από τόν οποίον ο Ευρωπαίος έμπορος επρομηθεύετο τά εμπορεύματα, θά ηδύνατο νά τούς συναγωνισθή εις τάς πωλήσεις, και επιτύχη αρκετά κέρδη, και άν ακόμη επώλει τό εμπόρευμα εις τιμήν κατωτέραν του συναγωνιστού του. Μέ αυτήν την ιδέαν κατά νούν, ο Έλλην έμπορος μετέβαινε εις τάς εμπορικάς πανηγύρεις της Λειψίας, Sinigaglia και Beaucaire. Ακολούθως, ακόμη και οι πλέον πλούσιοι εξ αυτών θά εγκαθίσταντο εις τάς μεγαλυτέρας των Ευρωπαϊκών πόλεων, τηρούντες μέ την πλέον αυστηράν οικονομίαν, κάμνοντες εκτεταμένας αγοράς, άνευ της χρησιμοποιήσεως ουδενός πράκτορος (without employing a single agent) ή υπαλλήλου νά τούς βοηθή εις τό έργον ή την αλληλογραφίαν. Μετά τινα έτη τούς βλέπομεν (in later years they might be seen) συνοδεύοντας τά αγαθά των εις τό παγκόσμιον και ποικίλον ταξίδι των εις Ουγγαρίαν και Γερμανίαν επιδεικνύοντες τόσην μεγάλην δραστηριότητα εις τάς εμπορικάς των συναλλαγάς, όσην σταθερότητα εις τόν [illegible] parsimony in their mode of living.

σ. 260

Τό μαλλί εις τά πέριξ της Αδριανουπόλεως είναι τό κάλλιστον από κάθε άλλο μέρος της Τουρκίας

Εξάγεται ακατέργαστον. Και εισάγεται κατειργασμένον.

σ. 262-3-4

Πρό της συνθήκης του 1809 τό εμπόριον του βάμβακος ήτο και τό εσκέφθη ο Άγγλος έμπορος. Αλλ' εδώ πάλιν η επιχειρηματικότης του υπηκόου του Σουλτάνου, του Έλληνος, επεδείχθη. Εις αυτόν η Αγγλία οφείλει τό σπουδαίον αυτό εμπόρευμα. Οι εφευρετικοί αυτοί και τολμηροί εμπορευόμενοι κατ' αρχάς έκαμναν τάς αγοράς των εν Μάλτα, και ταχέως ήρχισαν κατά τάς πωλήσεις εν Τουρκία, ήλθον εις επικοινωνίαν απ' ευθείας μέ την Αγγλίαν, και ίδρυσαν εργοστάσια εις Μάντσεστερ και Γλασκώβην διά κατασκευήν και απομίμησιν μουσελινιών της Ινδίας. Πολλαί μεγάλαι περιουσίαι έγιναν από τόν κλάδον αυτόν του εμπορίου, ιδίως από Έλληνας της Χίου. Έκτοτε ο βάμβαξ απέβη σπουδαίον παραγωγή (staple commodity) εις την Ανατολήν.

Και πρώτης σπουδαιότητος εν Αδριανουπόλει.

Πέριξ της Αδριανουπόλεως καθ' όλας τάς διευθύνσεις κείνονται φυτείαι συκαμινεών, αι οποίαι καλλιεργούνται πρός διατροφήν των μεταξοσκωλήκων.

(ακολουθεί)